

63 kr. bo za naprej imel le 1 gld. 40 kr. v dačnih knjižicah zapisanih — tedaj celih 23 — kolika dobrot — krajcarjev menje. Vendar komaj je minister besedo končal, vstane poprejšni denarni minister — tedaj človek, ki stvar dobro pozna — namreč poslanec pl. Plener in pravi, da se minister vara: dače se ne bodo znižale, ampak pomnožile in človek, ki je dozdej plačeval 1 gld. 63 kr. bo po novi postavi dobil naloženih 2 gld. 80 kr., tedaj ne 23 kraje. menje, ampak 1 gld. 17 kr. več. Drugi in sicer neoliberalni poslanci pa so trdili, česar njim nihče ni zamogel izpodbiti, da vsa nova postava meri na to, da se hišni davek po mestih in trgih zniža, in za toliko na kmetijske hiše preloži. Svojo mnenje so tudi dokazovali. Rekli so: ako se pri hišni dači v mestih in na kmetih enako velik znesek, namreč 30 procentov za popravo odbija, potem pride na kmeta več, na mestjana pa manj davka. Kajti hiša v mestu donaša 50, 100, 500, 1000 gld. in više najemščine ali štanta, med tem ko kmet od svoje hiše drugega dobička nima, kakor da sam v njej prebiva. Minister je ugovarjal, da hiša v mestu več za popravo potrebuje, kakor na deželi. No, to je resnično! Vendar mislimo, da od hiše bolj leško dače plačuje, ki ima zraven svojega stanovanja v njej še lep dobiček, kakor pa kmet, ki razun stanovanja od svojo hiše nima — nič.

Očetje novi dačni postavi so liberalci. Liberal pa se reče: radodaren. No, in nova dačna postava je radodarna; kaj ne?

Kedar bode nova cenitev hiš razpisana, tedaj bo „Sl. Gospodar“ zopet o tej postavi spregovoril in kmetiskim ljudem povedal, kako se imajo takrat obnašati.

Cerkvene zadeve.

Preganjanje sv. Cerkve na Ruskem in Pruskem postaja čem dalje, tem grozovitnije, ter za toliko hvalisano evropsko omiko — sramotno. Ondi pretepljejo Katoličane do krvavega ter njih v rusko staroverstvo posilujejo. Tukaj pa hočejo Luterani združeni s frajmaurerji, neverniki in odpadniki katoličanstvo popolnem zatreti. Mnogo smo že o tem preganjanju govorili. Toda nova postava, katero zdaj zoper Katoličane snujejo, presega vse poprejšnje po svoji neusmiljenosti. Leta 1816. je pruski kralj pri sklepu dunajskega miru dobil veliko milijonov Katoličanov pod svojo oblast. Ob enem se mu je veliko cerkvenega premoženja izročilo. Zato pa se je moral kralj zavezati, da bo iz državne kase duhovenstvo plačeval. To kraljevsko besedo hočejo zdaj prelomiti. Kolika krivica! Hočejo na eden hip dozdejno plačo ustaviti vsem kaplanom, župnikom, korarjem škofom in nadškofom. Kolika ostrost! Katoličani, blizo 15 milijonov njih je, so tedaj začeli pogovarjati se, kako bi zamogli toliko denarja nabrati,

da bi obresti zadostovale potrebam duhovenstva. Denar so namislili v angleško banko vložiti, kamor pruska roka segnoti ne more. Toda zagriženi nasprotniki namislijo, pobiranje denarjev pod ostro kaznijo prepovedati. Koliko trinožstvo! Tako zadevljejo luterski, frajmaurerski in neverni brati lastnim svojim bratom, ker se ti držijo katoliške vere. In abotni liberalci še vedno reglajo, da se kat. Cerkva nikder ne preganja!

Münsterskega škofa so te dni beriči ali zandarji iskali, pa ga niso doma našli. Kajti blagi škof se je daleč proč v neki vesi pri bolenikih mudil, ker so ondi 2 kaplana in fajmoštra v kajho zapeli. Misliti se da, kako bo Katoličanom srce bolelo, kedar bodo videli svojega škofa od boleniške postelje po beričih gnati v zapor!

Veseli glas nam dojde iz Severne Amerike. Od ondot prosijo papeža, da ustanovi 4 nove škofjske sedeže, ker dozdejni ne zadostujejo več množini Katoličanov, ki vedno narašča. Pij IX. so ondi že čez 40 škofij osnovali. To nam je veseli glas in sladko tolažilo v dobi, ko našo sv. vero drugod toliko napadajo in njeno uspešno delovanje po nepotrebnih, neopravičenih in sovražnih postavah branijo in ovirajo!

Bratovščina sv. Cirila in Metoda ima v cerkvi sv. Jožefa pri čč. oo. Lazaristih nad Celjem svojo glavno svetišče in altar za vse Slovence. Vsako leto se god predragih nam apostolov slovesno obhaja. Število udov še vedno raste. Ondi vpisanih je 20.500. V matičnih knjigah, ki se hranijo v mariborskem semenišču pa njih je 156.740 udov; tedaj vseh skupaj 167.240, ki vzajemno molijo, da bi preganjanje katoliških Kristijanov med Slovani nehalo in skoraj bil en hlev in en pastir. —

Kn. škof. dijaško semenišče Maksimilijanum-Viktorinum v Celji je prenehalo. Hiša se je prodala za 28.000 gld. Za pohištvo se je spečalo 490 gld. Vse premoženje Maksimilijanuma znaša 45.304 gld. Viktorinum pa ima 24.499 gld. v denarjih, potem 3 vinograde in hišo v Mariboru, ki daja 500 gld. letne najemščine. Ker semenišča prav za prav nimamo, zato se pa dijaki celjske, mariborske gimnazije podpirajo z denarji. Med celjske dijake se je pretečeno šolsko leto razdelilo 651 gld., med mariborske 836 gld. in med ptujske 183 gld. Največja podpora znaša 94 gld., najmenjša 4 gld. Odkar se je semenišče prestavilo v Celje in naposled razpustilo, mu skoro nihče ničesar več ne sporoči.

Društvo sv. Mihaela je v nedeljo obhajalo na Dunaji sijajen shod. Više 3000 Katoličanov je se sošlo; mladi in stari, moški in ženske, prosti obrtniki in visoki gospodje. Med njimi bila sta

2 kardinala, 2 škofa, papežev poslanec na cesarskem dvoru, 2 kneza Windischgrätza, knez in knežinja Lichtensteinska, potem grofa Ferdinand (mariborski) in Henrik Brandisa. Govorniki: grof Pergen, kardinal Rauscher in Schwarzenberg, grof Leon Thun in c. kr. uradnik Černy so v navdušeni besedi razlagali namen društva. Sv. Mihael, knez nebeških duhov, vojskovodja angelov zoper luciferja, pokrovitelj sv. katoliške Cerkve, je tudi izvoleni patron ovemu društvu. To pa po pravici. Kajti ono ima blag namen braniti in zagovarjati sv. Cerkvo in njenega vidnega poglavarja Pija IX. Ono si prizadeva pri nas vzbujati, oživljati in krepiti nekdanjo katoliško zavest in krščansko prepričanje. Kako srečno v tem napreduje, to kaže sijajni shod na Dunaji. Sv. očetu v pomoč pa je preteklo leto nabralo 16,280 fl. Tudi naša škofija se je udeležila z doneskom, če se ne varamo, 860 fl.

Spovedni listki za sv. leto slovenski s podobno sv. očeta Pija IX. na prvi in s primernimi besedami na drugi strani tiskani se dobivljajo v društveni tiskarni v Gradcu (Vereinsbuchdruckerei). 1000 za 2 fl. 50 kr. Slovenskim dekanom se bodo poslali na ogled.

Gospodarske stvari.

Rez v vinogradu.

Čas je pred durmi, da se delo v vinogradu začne. Jedno prvih in najmenitnejših del je rez. V raznih krajih se trs razno reže. Jedna najnavadnejših rezi je pa rez v glavo, kakor se navadno na Avstrijskem pa tudi po drugod reže. S kratkimi besedami se ta način rezanja da tokole opisati:

Rozge, ki vsako leto iz deblja ali glave izrastejo in ki so glavi najbližnje in najmočnejše, se na 2—3 očesa dolge reznike porežeje. Koliko reznikov gre na jedni glavi puščati, to je odvisno od različnih okoliščin. Gledati gre na starost trsa, na sorto in na moč trsa in zemlje. Če je trs še mlad, se mu sme le malo reznikov puščati. Ko se je zadostno, okoliščinam primerno število rozeg izbralo in sicer najmočnejših, in najkrepkejših, potem se vse slabe mladike in rezniki, kateri zadnjo spomlad niso bili pognali in se tedaj vsušili, tik deblja odrežejo.

Vse to, kar se je zdaj povedalo sicer, vsak razumen vinogradnik sam dobro ve. Vendar je po naših vinogradih dosti takega trsovja, kteremu se na mah pozna, da se ž njim ni prav ravnalo. Vzrok temu slabemu pogledu trsovja se nahaja v pomanjkljivi, in reči smemo, dostikrat brezvestni rezitvi. Ne zastoj toraj kažejo viničarji dostikrat na ost vinjeka rekoč: „Tu nosi viničar marsikak štartinjak vina.“ Res je taka. Marsikak štartinjak gre že brž po nemarni rezitvi v zgubo.

Poglejmo si tak trs, kakoršnih obilo po vinogradih sem ter tje nahajamo. Najprej je znamenito, da je polovica trsa suha. Nahajamo popolnoma suh mrtev les. Na drugi strani, dosti manjši, je še mali del trsa zelen in more hrano sprejemati in sok dalje peljati. Površje glave je polno suhih reznikov, ki so votli in ki mrčesu za skrivališča in gnjezdlišča služijo. Kmalu se polnijo z mokroto in tako gnjilobo pospešujejo ter v kratkem cel trs vničijo.

Vrh tega je cel trs dostikrat z mahom in lišajem prepreden tako, da se od takega trsa pač ne more močnih rozeg in obilnega sadu pričakovati. —

Kako pa je trs tak postal?

Povod k ti mršavosti moramo iskati v pomanjkljivi rezitvi in pa v tem, da se trs nesnage ni očistil.

Če napake, ktere se tu navadno godijo, posamezno pregledamo, najdemo, da se rozge dostikrat ne na 2—3 očesa, ampak trdno na jedno oko režejo. To oko se lahko po marsikterem pokonča in tako trs rozeg in sadu oropa.

Druga napaka je ta, da se rez sama ne napravi nekoliko nad očesom, ampak trdno nad njim, kakor se o tem vsakdo, ki ima oči pod čelom in um pod lasmi, lahko prepriča. Oko je tako poškodovanju popolnoma izpostavljeno. Les blizo očesa se posuši in črstva plast lobja med lesom in skorjo ne more več soka sprejemati in očesa do gnanja pripraviti.

Tretja napaka je ta, da vinogradniki starih mrtvih reznikov in rozeg, ki niso za sad, ne odrezujejo tik lesa, ampak skoraj vsikdar neki tumpek puščajo, ki se potem usuši. Ker pa ima trs, kakor navadni bezeg ali oreh, širok, debel stržen, postane potem trs pogostoma votel. Ta votlina služi mrčesu v skrivališče in gnjezdlišče, dež se v njej nabira, tumpek začne gnjiti pa ž njim vred tudi pod njim ležeči les. Še večkrat se z tumpekom vred tudi trs usuši.

Četrta napaka je ta, da se trs maha in lišaja, ki se v več letih na trsu zaredi, ne otrebi, kakor je to pri sadunosnem drevju navada.

Slednjič dostikrat opravljajo to imenitno delo tudi otroci, ki ne vedo, kako in zakaj morajo tako in ne drugače rezati.

Iz tega smo toraj videli, da slabo stanje mnogih trsov izvira iz slabe nemarne rezi. Povedali smo tudi, kako tem napakam v okom priti. Lahko bi kdo ugovarjal, da se spomladi toliko dela nakupiči, da mora kmetovalec vesel biti, če s časom le nekoliko shaja in da se ne more na vse malenkosti gledati. Ali rez je tako važno in imenitno delo, da je treba, če čas ne seže, še drugih delavcev najeti, ki to opravilo vestno izvršujejo. Veče stroške povrne obilno branje. Trs ostane zdrav, živi dva-, trikrat toliko let in poganja zdrave in krepke rozge, ktere trud z obilnim grozdem vračajo. Tako v dobrem, zdravem stanju držani